

Базиліук Б. Г.,
доцент кафедри управління персоналом та економіки праці
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

РОЗБУДОВА ПАРАДИГМИ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Сучасна українська практика свідчить про низку проблем, які перешкоджають втіленню в життя соціально відповідальних програм, і як наслідок – загальному рівню розвитку соціальної відповідальності в країні. До їх числа відносяться: нерозуміння власниками бізнесу тієї ролі, яку відіграє колективна соціальна відповідальність в процесі стратегічного розвитку компаній, невдоволення окремих верств суспільства проведеними компаніями заходами щодо реалізації колективної соціальної відповідальності, нецільове використання коштів, що виділяються на соціальні програми тощо.

Зміни парадигми економічної діяльності, коли пріоритетом визначається не максимізація прибутку, а – досягнення суспільного ефекту, обумовили поширення специфічного термінологічного апарату в інвестуванні. Вираженого соціального ефекту у науковій практиці набули поняття: відповідальне інвестування, соціально відповідальне інвестування, довгострокове результативне інвестування, інвестування із соціальною місією, інвестування з соціальними наслідками, етичне інвестування, соціальне інвестування, стале і відповідальне інвестування, інвестування на основі змішаних цінностей, інвестування на основі цінностей, імпаکت-інвестування, соціальне імпакт-інвестування тощо.

Поширення означених підходів обумовлено широким суспільним запитом та вимогою від бізнесу відповідально ставитись до організації бізнес-процесів і менеджменту персоналу та посилювати соціальні екологічні результати діяльності. Так, поняття відповідального інвестування увійшло до обороту у 2005 р., коли за зверненням Генерального секретаря ООН найбільші глобальні інституційні інвестори заснували мережу, яка розробила Принципи відповідального інвестування (PRI, *Principles for Responsible Investment*). Ці шість принципів передбачають: застосування екологічного, соціального та управлінського (ESU) факторів до аналізу інвестицій та процесу інвестування; активне застосування ESU факторів до власної політики та методів роботи; підзвітність підприємств, які отримують інвестиції, стосовно проблемних аспектів ESU; поширення і впровадження цих принципів в інвестиційній сфері; підвищення ефективності впровадження принципів та дотримання прозорості у відповідних питаннях.

Головною метою здійснення соціальних інвестицій для розвинених країн є досягнення рішучих позитивних змін у вирішенні проблем: старіння,

інвалідності, охорони здоров'я, поліпшення стану дітей та родин, забезпечення громадського порядку та безпеки, збільшення доступності житла, а також скорочення безробіття. В цьому контексті соціальні інвестиції заохочуються для створення необхідних суспільству виробництв (товарів і послуг). Основою їх створення є комерційна діяльність соціально орієнтованих організацій, результати якої використовуються виключно на цілі задоволення нагальних суспільних потреб.

Лідерами розвитку соціальних інвестицій за визначенням багатьох дослідників країн ОЕСР виступають Франція, Великобританія та США. Означені країни створюють найбільший внесок у розроблення нових бізнес-моделей та реалізацію програм соціального інвестування. Вагому роль у розвитку соціального інвестування відіграють уряди, великі фонди та інституційні інвестори.

Сучасний український бізнес дедалі більше усвідомлює необхідність спрямування певної частини своїх статків на потреби суспільного розвитку, що зумовлено насамперед розумінням неможливості без допомоги суспільству розраховувати на подальші перспективи отримання сталих прибутків.

На державному рівні важливо подолати інертність та забезпечити стандарти соціального інвестування, які відповідають принаймні європейським критеріям. Довгострокове планування соціально-економічного розвитку держави має законодавчо орієнтуватися на соціальні фактори розвитку, стимулювати великий корпоративний бізнес до запровадження моделей соціального інвестування та добросовісного управління, подібного до Принципів відповідального інвестування. Планування соціального впливу у стратегіях розвитку держави та корпорацій в Україні у внутрішньому середовищі (щодо працівників, споживачів та місцевих громад) сприятиме досягненню більш широких соціальних цілей суспільства в цілому.

Література

1. *Principles for Strategic Investments*. PRI Strategic Plan 2018 – 2021 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unpri.org/>
2. *Environmental, Social and Governance (ESG) Factors*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unpri.org/about/what-is-responsible-investment>
3. *Social Impact Investment*. OECD. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oecd.org/social/social-impact-investment.htm>.
4. Кицак Т. Г. Інноваційні напрями розвитку корпоративної культури на вітчизняних підприємствах / Т. Г. Кицак, І. Ф. Коваленко // Соціально-трудові відносини: теорія та практика . – 2014. – № 1. – С. 171-177.
5. Кицак Т. Г. Структура корпоративної культури та її роль у розвитку соціально-трудових відносин на підприємстві [Електронний ресурс] / Т. Г. Кицак. – Режим доступу : www.ir.kneu.kiev.ua:8080/bitstream/2010/.